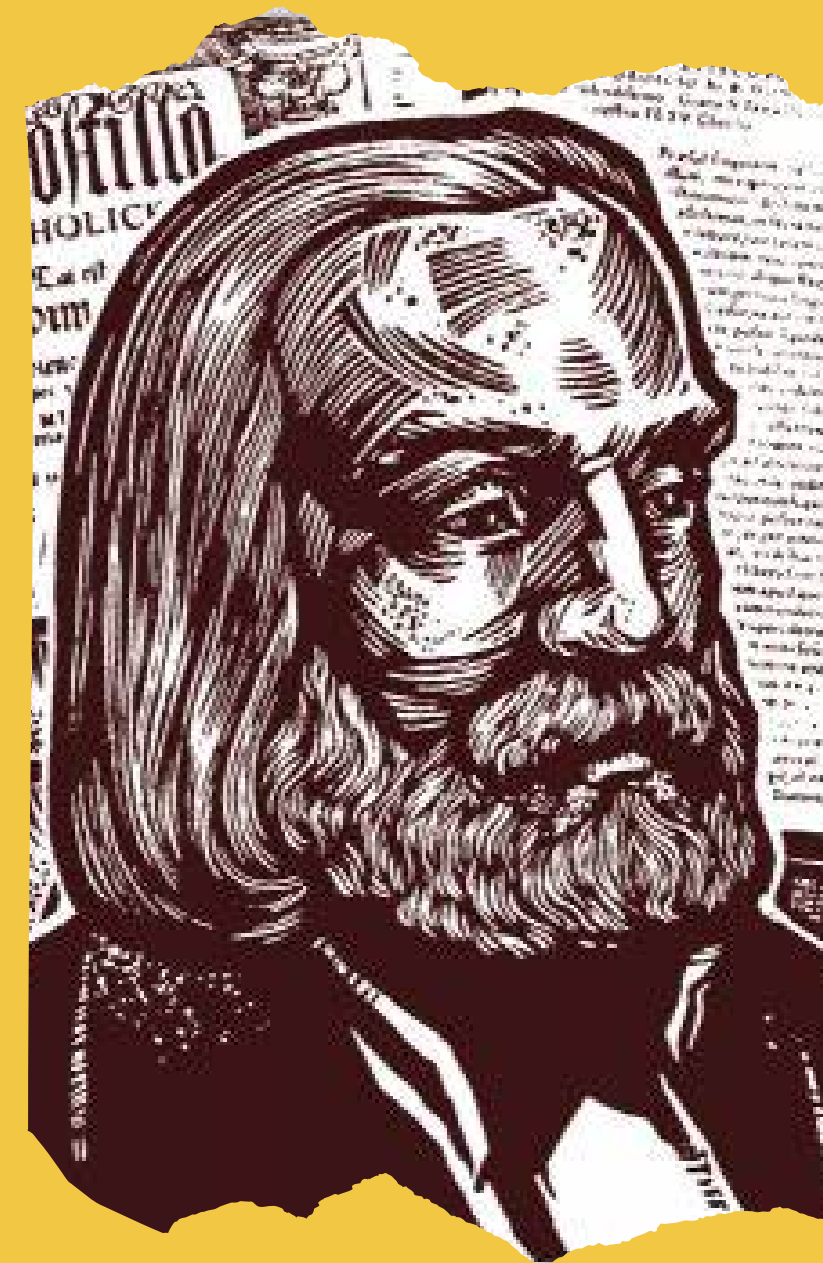

Mikalojus Daukša

1532–1613m.

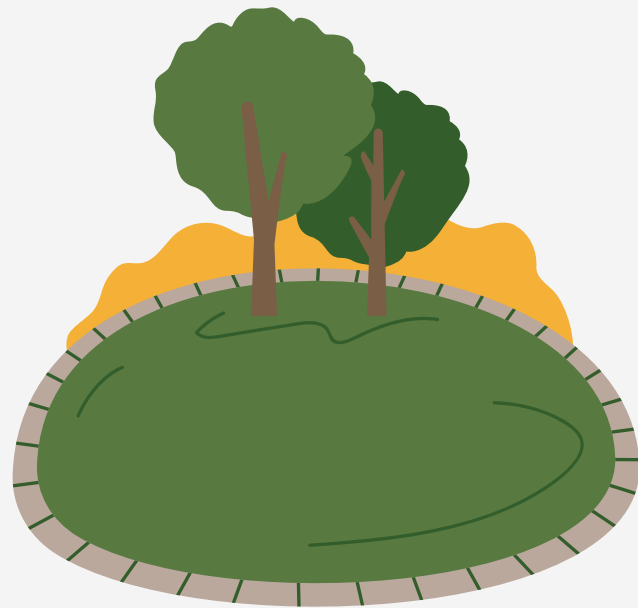
**Renesanso epochos lietuviškos
katalikiškos literatūros
pradininkas, pirmųjų LDK lietuviškų
knygų autorius.**

Biografija

- Kunigas, humanistas, kontrreformacijos veikėjas, vienas lietuvių raštijos kūrėjų;
- Gimė Babėnuose (Kėdainių raj.);
- Tiksliai nežinoma, kur jis mokėsi. Manoma, kad Vakarų Europos universitetuose;
- 1576 m., paskyrus Žemaičių vyskupu Merkelį Giedraitį, kan. M. Daukša tapo pagalbininku ruošiant ir spausdinant religinę literatūrą lietuvių kalba;

Mikalojus Daukša – Renesanso žmogus, iškėlęs naują tautos supratimą

Bendra teritorija – tėvų žemė

Istoriškai susidarę papročiai

Ta pati kalba (kalba – svarbiausias tautos požymis).

„Prakalba į
malonųjį
skaitytoją“

„Postilės“ sandara

- Lotyniškas ketureilis, skirtas M. Giedraičio herbui.
- Lotyniška 8 eilučių epigrama, skirta M. Giedraičiui.
- Lotyniška prakalba į M. Giedraitį.
- Lenkiška „Prakalba į malonųjį skaitytoją“.
- Pamokslai.

Grožinės literatūros elementai

„Postilėje“

„Postilė“ – religinio turinio knyga, kurios kalba gryna, turtinga, vaizdinga:

„... Dangus pasikrutins, saulė užtems, mėnuo krauju pavirs, žvaigždės iš dangaus puldinės... Jeigu žmonės ant kokio nepriprasto griaudimo, ant perkūnų ir žaibavimų krūpčioja, taip jog nuog išgąščio kiti ir numiršta, kas tenai bus, kad dangus ir žemė ir visas pasaulis padrebės...“

„Postilės“

Kūrinio tematika

- Tautinis identitetas
- Humanistiniai idealai
- Žmogaus prigimties samprata
- Gimtosios kalbos reikšmė
- Tautos išlikimo galimybės
- Švietimo reikšmė
- Tautų ir kalbų ryšys

Kūrinio problematika

- Kodėl menksta tautos ir asmens savivertė?
- Kodėl būtina vartoti gimtąją kalbą?
- Kas nutinka, kai pradedama priešintis prigimčiai?

Rašinių temos

Ar lietuviškam galvojimui būtina lietuvių kalba?

Ar gimtajai kalbai lemta išnykti?

Gimtosios kalbos sąsaja su žmonių dvasios kultūra.

Kas sudaro tautą?

Apibendrinimas

Daukšos raginimas branginti savo gimtąją kalbą buvo pažangus ir reikšmingas, jis atitiko Renesanso epochos dvasią. Tokiu būdu jis netiesiogiai kritikavo tuos bajorus ir dvasininkus, kurie nutauto, išsižadėjo savo gimtosios kalbos.

Daukša sukuria lietuviškų raštų tradiciją. Lietuvių kalba įgyja rašytinę formą, paruošiama terpė grožinei literatūrai lietuvių kalba.

Děkojame už děmesj!